

[Christmas Møller.]

tror jeg, at det vil være naturligt og rimeligt, om Justitsministeren, inden man gaar videre med Behandlingen af denne Sag, undersøger, saa vidt det er muligt — og i høj Grad vil det jo være muligt for Kreditforeningers og Hypotekforeningers Vedkommende —, og giver en Fremstilling af, om man ikke allerede nu kan sige, at der i meget stor Udstrækning er givet den Henstand, som der tales om i Lovforslaget. Der er ikke den fjerneste Tvivl om, at Kreditforeningerne, i nogen Udstrækning i hvert Fald, har givet en saadan Henstand og Hypotekforeningerne ogsaa, og der er vel heller ikke den fjerneste Tvivl om — det vil det naturligvis være vanskeligere at undersøge —, at private Laangivere ogsaa i stor Udstrækning har givet en saadan Henstand. At det i mange Tilfælde er økonomisk forsvarligt og forstandigt at gøre det, er jo ligetil — jeg har fremhævet det saa mange Gange, at jeg ikke behøver at komme ind paa det igen. Men der er i Virkeligheden en afgørende Forskel paa, om dette gøres ad Frivillighedens Vej, om man gør det, fordi man mener, at ens økonomiske Interesser er bedst varetagne derigennem, eller om man ad Lovgivningsvejen, med Lovgivningsmagten bag sig, griber ind i Forholdet mellem Kreditor og Debitor. Der blev af en tidligere Taler sagt, at man skulde gennemgaa hele Spørgsmaalet om Betalingshenstand for Laan mod Pant i Landbrugsejendomme; og Spørgsmaalet om Debitorernes Stilling var der vel ikke Enighed om mellem hans Parti og Regeringen, men det naaede man jo nok til Enighed om. Ja, det tror jeg ogsaa, man har Lov til at sige er den mindste Side af Sagen. Langt vanskeligere — saaledes som det ogsaa fremgaar af den foregaaende Talers Ord — er Forholdet naturligvis med Hensyn til Kreditorernes Stilling. I det Øjeblik man skal til at lovgive paa et saadant Omraade, melder der sig en Række Spørgsmaal om, hvorledes hele Kreditstillingen fremtidig vil være i det Øjeblik, man betræder en Vej som denne. Det kan heller ikke være andet end rimeligt at fremhæve, at gennem alle de mange Kriser, som dette Land har oplevet paa det økonomiske Omraade, ikke blot i dette Aarhundrede, men ogsaa i forrige Aarhundrede — og man kan tage Tiden under Krigen med, hvor der jo ogsaa var Tale om begrænsede Moratorier —, har man aldrig nogen Sinde povet paa dette overmaade vigtige Omraade at gribe ind overfor Realkreditte, saaledes som man vil kunne gøre det efter dette

Forslag. Naar man ser paa Forslaget og dets enkelte Bestemmelser, saaledes som det er bygget op af Justitsministeren, og saaledes som det er tænkt fra hans Side, ja, saa er det jo Meningen, at i anden Række skal komme Førsteprioritetslaan og Kreditforeningslaan i det hele taget; Ministeren har jo i en særlig Paragraf sagt, at det kun skal være undtagelsesvis, at der skal kunne blive Betalingshenstand her. Men hvis man ser paa den Virkning, som dette Forslags Gennemførelse vil have, tror jeg ikke, der kan være fjerneste Tvivl om, at gennemført i den Skikkelse, hvori den højtærede Justitsminister har fremsat Forslaget, vil det i særlig Grad blive Kreditforeningslaan, Talen kommer til at dreje sig om. Saa vil dette Spørgsmaal ganske simpelt af sig selv blive skudt mægtigt i Forgrunden, og om den Undtagelsesbestemmelse; Justitsministeren har givet i § 3, vil kunne bevirke, at man kun i ganske enkelte Tilfælde giver Henstand overfor Kreditforeningslaan, det tror jeg vil være overmaade tvivlsomt. Derfor, selv om Tiden naturligvis opfordrer til ikke at udtale alt for bestemt, at denne eller hin Foranstaltning vil man ikke gaa med til, tror jeg alligevel, jeg kan sige, at Justitsministeren bør være klar over, at Førsteprioritetslaan og Kreditforeningslaan, ogsaa efter den Stilling, han rent formelt har givet dem i sit Lovforslag, egner sig overmaade godt til at gaa ud af Forslaget, saaledes som Ministeren har bygget det op. Jeg tror ogsaa, det vil være nødvendigt, inden man overhovedet tager Stilling til dette Spørgsmaal, at Justitsministeren skaffer det Udvalg, som nedsættes om Sagen, Udtalelser fra Kreditforeningerne om deres Syn paa Forholdet, ligesom man ogsaa maa have Klarhed over, hvilke økonomiske Virkninger det vil have for Kreditforeningerne, om man giver en saadan Lov, og hvilke økonomiske Virkninger det kan have paa Sparekasserne.

Dernæst er der et andet Spørgsmaal, jeg gerne vil rejse, nemlig dette, hvor betydningsfuld dette Lovforslags Gennemførelse overhovedet er overfor Debitorerne — jeg tror nu ikke, det vil være muligt, i alt Fald ikke med konservativ Medvirkning, at gennemføre Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det er fremsat. Hvis man nu tænkte sig dette Forslag ophøjet til Lov, og der saa fra Fogedens Side ved en Kendelse var givet Betalingshenstand overfor en Kreditor, saa drejede det sig — saaledes som det ogsaa allerede har været berørt — kun om faste Laan; og der melder det sig saa som et tvivlsomt Spørgsmaal, der senere kan blive